

SLOVENSKI NAROD.

Iskajo vsak dan, izvenredno pomembne in nove, po preslikavi, po voja po pošti prejemajo: za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemajo za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti stopnje pošt-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Oprema, na katero naj se blagovito pošilja naročila, vključno s prenosnimi računi, se v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ali so pri nas sodniki neodvisni?

Na to vprašanje odgovarjajo še ustavoverne novine sedaj z žalostnim „ne“. Na papirju stoji pač pri nas neodvisnost sodnikov, ali v praksi je ž njo, kakor s §. 19 o ravnopravnosti Slovanov v Avstriji, da si je ta neodvisnost prvi pogoj vestnega pravosodja. To trdi z drugimi besedami sama ministerijalno-ustavoverna „Neue fr. Presse“ od srede. Dokaz jej je interpelacija, katero je v državnem zboru stavil poslanec Fax s tovariši (mej temi tudi Slovenec dr. Vošnjak) na ministra pravosodstva. Interpelacija se tako glasi: „Uže nekaj dni sem se v novinah in mej poslanci razširja govorica, da je baron Hein kot predsednik najvišje sodnije, baronu Wittmanu, predsedniku v kazenski obravnavi Ofenheimove pravde opomensko in grajalno pismo pisal, katero je imelo na prenehanje te pravde v štadiji odločitve velik vpliv. Prebivalstvu se vsled tega jemlje vera v razvoj pravne države pri nas in vera v neodvisnost sodniškega stana. Za to naj pravosodni minister stvar razjasni, ali je govorica resnična, in ali ne moti tako pismo zakonito utrjene sodniške neodvisnosti.“ — Minister Glaser je vstal in odgovoril, da za zdaj neče odgovarjati, ker pravda še nij iztekla. Torej tajiti nj mogel, da je Wittman ravno predno je svoj resumé začel govoriti, torej v najkritičnejšem času dobil pritisk od zgoraj, ki ga je tako prijel, da je omedlel. Da, „Neue freie Presse“ od srede gre v svojem uvodnem članku še dalje, in očita mej vrstami, da je morda minister sam ukazal predsedniku najvišje sodnije oni pritisk narediti.

„Neue freie Presse“ stoprv sedaj, ko je

bil eden njenih ljubih v nevarnosti, vidi korupcijo mej našim birokracijanstvom in jo v omenjenem uvodnem članku tako-le opisuje: „Ta katastrofa kaže, kak učinek ima pismo predstojnikovo v uradniški hierarhiji; kako se cela nadpolna prihodnja st prevlače s temnimi zagrinjali; kako se začetanje, neoziraje pri avanziranji pred oči zadetega predstavlja; kako misel na ženo in otroke in v nevarnost devana eksistenca dušo tlaci in v njem vzbudi mučen boj dolžnostij.“ Da, da to so prave barve, in tako dela ustavoverna vlada posebno s slovanskimi uradniki pri volitvah in povsod. Dan denes je politika prodrla tudi v naša sodišča, in veseli nas, da to izprevidajo in glasno govore vladi prijazni organi, da sami poročajo kako daleč smo prišli pod nemško ustavovernostjo.

Potlej nij čuda, če se gode škandali, kakoršen je volitev naše trgovinske zbornice! „Justitia regnorum fundamentum“ — pravica je podloga državam. In ker nij ustavovernost in nemškutarija pri nas zidana na justiciji, na pravici, nego na nezakonu in moralnem teroriziranju uradnikov, kakor ga z zgornjimi besedami ustavoverna nemška „Neue freie Presse“ izvrstno opiše, — mora pasti, ker podloge nema.

Zares hudi so udarci, kateri padajo zadnje dni po ustavoverni stranki in to od nje same. Ni enega lista nij, ki bi se upal ministra Glaserja zagovarjati. Tako ministerstvo ne more dolgo ostati, vse kaže, da moravelika kriza priti. — Ofenheimova pravda je bila res kakor nevihta, ki škodljivo soparico prežene. Še nekaj taci dogodkov, pa bo dobro.

Strast in razum v naši politiki.

(Dopis.)

Glasoviti nemški filozof Hegel je rekel, da je strast lokavstvo razuma. Kar bi razum stoprv po dolgih potih suboperne teorije in po ovinkih špekulacije doseči mogel, v dosego tega upotrebljuje na lokav, zvihačen način strast. In ta doseže ravnim in najkrajšim potem, tako rekoč v naskoku namen razuma. Po Heglu je tedaj človeška strast služabnica razuma. Strast je ognjeni konj, ki svoj cilj v enej sapi doseže, razum pa staro kljuse, ki na cesti vsak kamenček predno ga prekorači, pazno, rekli bi pedantično, in z učenimi profesoerskimi očali premetri. Če bi nam dovoljeno bilo, Heglov izrek o strasti in razumu dalje razpredavati, rekli bi, da ima razum v dosego svojih namenov razon človeške strasti še več drugih služabnic, n. pr. silo in nadlogo. Tudi te dve zlosrečni sestri pospešujeta namene razuma. O mnogih človeških činih se pravi, da so proti vsakemu zdravemu razumu doprinešeni. Človek pa navadno prenašlo in prepovršno sodi in za to obsojuje večkrat kaj, kar nij obsojljivo. Razum se, — da se prav umljivo izrazimo — mnogokrat maskira, ter pod krinko strasti, sile, nadloge itd. doprinaša dela, katera pod svojo lastno firmo nikoli doprinašal ne bi, in mnogokrat bi ga še celo sram biti moralo, če bi se mu krinka raz obraza potegnula.

V naši političnej borbi javlja se dokaj strasti, sil in nadlog. V naši političnej borbi ne javlja se razum v tistih lastnostih, katere mu Hegel v svojem delu „von der reinen Vernunft“ prisojeva, nego, da nas laglje in hitreje naprej rine, poslal je k nam svoje

Listek.

Kita mandarinova.

Mandarin Či-Kao je oskrboval pokrajino Sin-sko, eno najvažnejših in najlepših kineškega cesarstva. To visoko čast si je pridobil po svoji zvedenosti o vojskovodstvo v vsakej tartarskeji bitvi, ter po svojem — trebuhi. Či-Kao nij nikdar bitve izgubil; kadar se je sovražnik bližal, hitro je v noči stopil iz taborja, ter se v novi, kolikor mogoče daleč in dobro zopet ostavil. Na takov način je bil v stanu najboljše poročila o sebi in o celem vojni cesarju pošiljati. Glavar Tartarcev, preverjen da so ti zasaki, skrita vojaška zvitost in hudobna past, nij se upal daleko v deželo iti, in ko je v različnih okrožjih dosti ropal, požgal in plenil, ponudil je mandarinu mir. Či-Kao milostno prejme sovražnikove predloge, ter se poda z njimi na cesarski

dvor. Ime prekanjunege vodje se je razširilo po deželi. Bil je prvi kineški vodja, ki še nij bil nikdar zmagan.

Nikdo pa naj ne misli, da hočemo te čisto kineške nazore grajati, ali se celo modrej taktiki vodje posmehovati. In ko bi nas v resnici mikalo, mu vojui veleum odrekati, morali bi vendar, in sicer vsled vseh kineških zgodovinarjev, ki so v tej stvari zložni, pripoznati, da je vodji uže narava, in sicer vsled nenavadne širjave njegovega trebuha, najvišje časti v cesarstvu namenila. „Velik trehub, velika čast“, pravi kineška prislovica. Či-Kao je t-daj imel prav, ko je na svojo čepko prišil rudeč pucek, kateri smejo, kakor znano, le mandarin prvega reda nositi, kakor tudi svedoči pravico, lepo pokrajino Sin-sko oskrbovati.

Či-Kao je bil star 40 let, imel žive oči, zdrava lica, ter je bil s. lošno pri lepem polu prijubljen. Na tem trenutku, kateri naj morda nič menj nevaren, zavrgel je svojo

umikavno sistemo, ter le kot zmagalet operiral. Podložni njegovi bili so z njegovo vlado prav zadovoljni.

Vsak dan so molili za cesarja, ki jim je dal gubernatorja, kateri je prav tako debel mandarin, kakor miruljuben vodja. Nikdar se še nij ljudstvo prostejše in srečnejše čutilo, nego ob časi te vojaške diktature. Čudovita dežela, ki nijmaš nič zloznega z drugimi deželami.

Časi je razglasil Či-Kao svojim podložnim ukaze, pisane na pisanem papirju. Bili so, ali opomini, naj bi zvestejše po „svetej knjigi“ živeli, ali oznanila katera so kaki modri izrek velicega Koung-Tzeu-a, ali pak nič manjšega Meng-Tzeu-a razodevala; zopet kako oznanilo splešnega praznika, ali pak, vsled cesarskega povelja, imenovanje novega boga. Tajnik Či-Kavta, promovirani doktor pekinškega vseučilišča, moral je še posebj te oficijelne ukaze uredovati, katere je še potem po svoje z ka-

služabnice: strast, silo, nadlogo in še več drugih. Za voljo tega pa tudi naša politična borba nema tiste mirne, dejali bi zakonite oblike, kakoršno ima n. pr. na Angleškem, v Belgiji, v Švici in drugod, kjer so te razumove služabnice prvo težaško delo uže v prejšnjih stoletjih dokončale. Arena, na kateri se denes naš narod za svoje življenje, za svojo politično veljavo bori, nij oglašena ravan, nego politična arena našega naroda so rovte, na katerih naše napredovanje več ali manj grampasto obliko dobe. Naš narod ne napreduje enakomerno, nego v poedinah lahko razločljivih porinkih. Trubarjeva doba, Vodnikova prikazen, leta 1848. in leto 1860. so za borbo našega naroda to, kar so miljekazi na cesti. — Politične strasti, sile in nadloge niso bile v naši narodni borbi nikoli škodljive, zmirom so nas naprej porinile, in če se nam dozdeva, da so nas v časih na stran ali celo nazaj potisnile, je to samo navidezno. Denes stojimo gotovo višje, nego smo kedaj poprej stali. Bodimo tedaj človeškemu razumu hvaležni, da je pri nas za svoje namene pod obliko strasti, sile in nadlog delaven!

Če denes naše stanje iz tega filozofičnega stališča razmatramo, storimo to za voljo tega, ker nas čaka v bližnji in daljnji prihodnosti še dosta političnih akcij, v katerih bo razum pod krinko strastij — recimo na ravnost — razsajal, ker vemo, da je strast — po Heglu — razumu služka človeška lastnost, se ne bojimo njenih prikaznij. Čem več bo politična strast pri nas hrupa delala, tem bolje bomo svetu dokaz naše eksistence vsilili, tem mogočnejše se bodo naše terjatve na okrog razlegale. Popolne zmage še ne pričakujemo tako hitro, popolnega pobitja se ne bojimo, ker se kot narodna individualnost ne moremo n. pr. s pobitjem pri volitvah v trgovinsko in obrtniško komoro ugonobiti, česar se bojimo je mlačnost, je indiferentizem za našo narodno stvar, to pa more pri nas samo strastvena agitacija zatreti. —r.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 25 februarja

Ofenheimova pravda še nij končana in ne bode do sobote. Sodniškemu predsedniku Wittmannu je sicer uže odleglo in je

cimi alegoričnimi citati olišpal. Vse je šlo srečno in mirno svoj pot: tajnik je pisal, ljudstvo bralo in občudovalo, in vodja, katerega je vse ljubilo in čislalo, postajal od dne do dne debelejši.

Nečega dne brali so miruljubni poddani Sin-ski na vseh mestnih dverih, in zidovih vseh pagod na rudečem papirju pisano oznanilo, katerega pisava nij bila toliko učena, kolikor navadna. A vsi so ono pazno gledali, še oni, ki niso niti črke umeli. Ukaz se je glasil: — „Mi, Či-Kao, mandarin z rudečim puckom, nepremagan meč nebeskega kraljestva, desna roka nebeskemu sinu, vsem čitalcem „čin-čin“; 10.000 srečnih let; — glede na to, da so lasje nar lepši kinč moža, — glede na to, da proti postavam „svete knjige“ in navadam naših pradedov, množina Mojih poddanikov svoje lasi zanemarija, in „narodnej kiti“ ne dovoljuje dostojnega razvitka, — da more tako kaznivredno zanemarjanje domoljubju poddanikov

toliko boljši, da je mislil uže končati, a zdravniki niso pustili. Do sobote menijo, se bode njegovo zdravje toliko utrdilo, da bode brez nevarnosti mogel v sodišče iti in nadaljevati svoj resumé, ki je bil z njegovo omedlevo pretrgan. Wittman boče vsakako sam končati. Cesar sam je dal vpraševati, ali je bolniku kaj bolje. — Glede Heinovega pisma bode baje dunajski sodniki skupen korak storili, da varnejo svojo neodvisnost. Hein morda pojde v pokoj.

Olomuški mestni zastop je sklenil na ministerstvo prošnjo vložiti, naj se vseučilišče v Olomuci ustanovi.

Vnanje države.

Petrogradske novine, „Petersburgskaja Vedomosti“ so postale organ naučnega ministra Tolstoja. Urednik temn listu je grof Salius.

V **Varšavi** je dajal generalni guverner grof Kotzebue briljantni ples v kraljevske palači, katerega se je udeležilo čez 1000 oseb. Poljsko plemstvo je bilo mnogobrojno zastopano.

Francoska narodna skupščina je 23. febr. celo postavlo o senatu sprejela. Le paragraf peti je bil komisiji v popravilo izročen. 24. febr. se je posvetovanje nadaljevalo.

Garibaldi se sedaj peča z veličimi narodnogospodarskimi črteži, kateri bi zares Italiji neizmerno koristili, če bi se dali izvesti, on hoče namreč reko Tiberu regulirati, in pa velikaško močvirje pod Rmom osušiti in plodunosno napraviti. Te dni je bil pri najbogatejšem Rimljanu knezu Torlonija, kateri je, da si papeževce, Garibaldiju vso pomoč obljubil. Ultramontanski listi se pa jeze, da je Torlonija starega „revolucionarja“ sprejel.

Nemški časniki največ pišejo o tem, da misli Bismark, ki bode 1. aprila letos šestdeset let star, odstopiti in se v pokoj podati, ali pa k večjemu še kot poslanec delati v parlamentu. Tolažijo se, da bodo njegovi „učenci“ njegovo delo napredovali, vendar celo v berlinskih listih srečujemo strahove, da morda Bismarkovo stvarjenje z njim izgine, kakor z Aleksandrom velikim njegova država.

Danska poslanska zbornica nij svojej vladi hotela dovoliti denarja za nove bojne oklopne ladije, rekši, da hoče o tem kasneje govoriti. Ministerski predsednik je žugal z razpuščenjem zbornice.

Dopisi.

Iz Trsta 23. febr. [Izvirni dopis.]

Tržaški deželni odbor je sklenil svojo, uže večkrat ponavljano peticijo tudi letos ponoviti pri vladi, naj se v Trstu ustanovi

pravna akademija z italijanskim učnim jezikom. — Znano je, da je sedaj po odkrušitvi Lombardije in Venecije jako malo Italijanov v Avstriji, a nas Slovencev je pol drug milijon. Če torej ta peščica Italijanov vstrajno prosi in moleduje leto za letom za italijansko akademijo, če se Italijani nikakor ne dajo ostrašiti, da se jim prošnja odbija, mora to za izgled biti, ki posnemanja zasluži. Tudi mi moramo po svojih poslancih, po peticijah, društvih in časopisih vedno ponavljati svojo prošnjo in ostro zahtevati, da se nam ustanovi v Ljubljani vsaj slovenska pravna akademija. „Gutta cavat lapidem no vi sed saepe cadendo.“ Tak zahtev mora preiti v kri in meso narodovo. Če tudi pod Stremayrjom nij pričakovati izpolnitve, tadi to utrjuje naš zahtev, če se krivično odbija. Ako bode vedno postavljan, bode 'ga prihodnja bolj pravična vlada morala izpolniti. Kdor pa dan denes nič ne zahteva, temu se tudi nič ne da. Bodimo sitni in nadležni!

Iz Senožec 24. febr. [Izv. dop.] Senožški kljunjač vedno s svojimi perotnicami po suhem prahu ploska, da bi se kakemu senožeškemu prebivalcu s solznimi očmi od njegovega suhega prahu oči zaprašile.

Ravno v „Novicah“ v št. 6. od 10 febr. t. l. je pri sedanjem županu svoj nepokojni prah otresal; ali sedaj v obče spoštovani župan g. Plano je bistrih očíj ter taistega dopisnika prah celo nič ne postraši, se ga tudi nič ne otresa.

Vpraša se pa tudi „Novični“ dopisnik omenjenega dne, ali je res ova hiša soseske hiša ali kaj?

Iz Gorice 23. febr. [Izvirni dopis.] Nijmo se varali, naša nada se je obistinila, da napravi naša čitalnica tudi v postu lepe zabave. Beseda 21. t. m. je bila skozi in skozi krasna, akopram je bilo mnogo zaprek. „Kita“, dramatičen prizor od Stritarja je bila prav dobro predstavljena, posebno se je odlikovala gospodičina Pfeiferjeva iz Krškega, ki nas je v prvič na našem odru počestila in natlačeno dvorano poslušalcev kaj navduševala; gospa Klavžarjeva je pa itak uže znana, kot izvrstna dramatična moč na našem odru. Šaloigra: „v spanji“ je bila dobro predstavljena in je vzbudila dosti smeha mej občinstvom. Občudovali smo gospodičino Kacafurjevo, ki

škodovati in vso pokrajino v očeh sosednjih dežela sramotiti, — mimo tega pa popravilo z prijaznostjo, kakor dobri oče, a ne z ostrostjo doseči hoteč, (vsak naj podvoji svojo paznost, in čita ponižno) — naročam, ukazujem in veljevam: 1. Onemu, ki bode imel koncem tretjega meseca po sodniške razsodbi, najdaljšo kito, in najbolj svitle lase, obljubi se 100 Ta-El-ov, ter bo razen tega pri Či-Kau obedel in z njim čaj pil (poklekajte). 2. Pogajanje za razpisano darilo bode na dvorišči mandarinove palače; Či-Kao (kličite 3 krat: čin-čin!) bode sodnik. Verujte njegovej pravici - ljubnosti. 3. Primerno darilo bo dobil tudi oni, ki bo imel najdaljše brke.

Ta ukaz, katerega smo s svojim kabinetskim čopičem podčrtali, in mandarinskim pečatom zalepili, mora se točno izvršiti. — Dano v Našej palači, prvi dan prvega meseca, dne bloženstva. Či-Kao.

Mislite si učinek takega oznanila. Či-Kao

nij blebetal, kakor veliko dražih mandarinov, in le redkokrat je odprl svoja modrostna usta, ter dal kak odlok, a so vsi vladni opravki se prav redno vršili. Če se je pa zgodilo, posebno, če je, kakor omenjeno sam spisal, da je kaj ukazal, potem so vsi stali in strmeli, kakor bi se nebo odprlo. Resno in misleči so čitali povelje bivalci Sin-ski. „Resnično“, dejali so, „Či-Kao je pravo zadel; naši sosedje nas ne bodo več zaničevali, za njimi in njihovimi kitami ne bomo za lasu debelosti zaostali. Blagostanje in sreča naše pokrajine je v nevarnosti. Kaka čast, ko se bode ime naših dolžnih kit po vsem cesarstvu razširilo. Sin nebeski nas bo milostno gledal, in mesto naše bo gotovo bivališče najlepših dev. Na enaki stopinji bomo kakor oni v Su-čau!“

Take in enake opazke slišale so se pred vsacim onih rudečih odlokov, katerih zadržaj se je kmalu po vsem mestu raznesel. Najlepše fraze tajnika Či-Kao-tovega niso še

je Emo izvrstno predstavljala in ona se je v prvo producirala na našem odru in nadejati se je, da nam postane izvrstna moč. Gospodičina Staničeva je nam uže davno priljubljena igralka, predstavljala je taščo prav naravno. Gospa prof. Šanteljnova in gospodičina Pistotnik sti nas z milim sviranjem na glasoviru prijetno očarali, in želi sti viharo rokoploskanje. Pevski zbori so morali zaradi nenadnih ovir gg. tenoristov izostati, za to pa smo bili sè samospelom g. Ipavica, ki je „Molitev“ krasno pel in z mešanim zborom popolnem oškodovani, kaj lepo je bilo videti na odru krasne dame in slišati iz koralčnih nežnih ustic mile domače glasove, gromovitega aplavza nij bilo konec in moral se je „Slavček“, vglasbil g. Hribar, ponavljati. Srčna Vam tedaj hvala, gospodičini Zampieri, Janež, pa vrlejš gospej Šanteljnovi! Nadejamo se, da nam bode čast Vas še čez stokrat na našem odru občudavati. Gospodov starih igralcev ne bodem hvalil, vsaj so uže itak poznane izvrstne moči. Prihodnja beseda bode 7. marcija, če bode tako izvrstno izvršena, kot je bila ta, kar se tudi nadejamo, po tem pa se smelo ponašamo, da zraven lepih plesov znamo tudi kaj prijetnejega in zabavljivejega napraviti!

Z Dunaja 23. februarja. [Izvirni dopis.] Kljubu temu, da državni zbor mirno zboruje in se dolgočasno posvetuje o svojej hišnej postavi, o opravljenem redu, kakor da bi vse drugo zunaj njega v največjem redu bilo, — vlada tu mej vsemi krogi največje razburjenje in tudi mirnost državnega zbora je le narejena in kazana. Ljudstva se polastuje indiferentizem do ustavovercev, ki so bili nekdanj toliko čislani tukaj. Kje so časi, ko so ljudje navdušeni klicali Giskri „hoch“ in ga na svoja ramena vzdignili, ko je iz gospodske zbornice prišel po prvi zmagi svobodnostnih načel! Kje so dnevi, ko se je navdušeno praznovalo sprejetje direktnih volitev! Dandenes dunajski filister prvim svojim ustavovernim vodjem, Giskri, Banhansu, Ungnu, Glaeserju itd., daje imena in naslove, katere ne smem tu ponoviti; in to vse je naredil proces Ofenheim, kateri pa nikakor nij še vsega na dan spravil, kar bi bil lahko. Kar se obsodbe tiče je tu večina teh mislij, da bode oproščen. Večidel ljudje

imele tacega vspeha. Skoro, da je bil ta učenjak nevoščljiv Či-Kau, ker le-ta je oni ukaz sam spisal in sam sestavil. In kaka moč, kaki pomen! Darilo 100 Ta-El-ov, kakovna sreča! Z Či-Kaom obedovati od obličja do obličja, kolika čast! Koung-Tzen največji filozof, še nij kaj enacega spisal. Kje bi bila ena njegovih moral 100 Ta-El-ov vredna? Kar se pak zadeva časti, z njim obedovati, — no, pravijo, da je imel Koung-Tzen prav slabo hrano.

Odlok je bil tedaj na dnevnem pogovoru. Pomenkovali so se o njem na vsih tržiščih, cestah, in še celo v pagodah, in vsak je hitel, veselo novico svojim ženkam poročiti, katere so, ko so to slišale, kar v veselji plavale.

A kako bi radost, vzvišeno navdušenost brilcev popisali? (V Kini se, kakor zuano, glava do čistega obrije.) Tam je bil mandarinov odlok srečka, „terna“! Hitro je vsak oznanilo prepisal, ter ja na najlepši kraj svoje butike obesil, da, vzvišenost narastla

pravijo: lopov je sicer, ali vsi drugi njegovi pajdaši in razni visoki gospodje nijso nič boljši. Vse obsoditi bi bilo najboljšo, samo njega pa vendar ne gre. Zadnje dni posebno je močnejše udarilo bolj na Ofenheimovo stran.

Domače stvari.

— (Volitve na Notranjskem.) Nemški listi poročajo od tukaj, da „stari“ kandidirajo g. Vilharja, a mi g. dr. Mošeta. To nij istina. Dr. Moše za sedaj še nij kandidature niti sprejel, kar nam je žal. Tudi o Vilharji se nij nihče zedinjeval. Vprašanje o kandidatu bodo odločili volilci sami in če bodo sigurno dobro izbrali, lahko je volitev enoglasna. Mi smo uže izrekli, da bi želeli bilo dobrega govornika in politično popolnem izobraženega moža voliti. Če se obe stranki zedinite v tace m narodnem moži, to se ve, da po obestranskem zaslišanju potem je skupno delovanje najkoristnejše in noben kandidat se ne sme siliti ali z nasveti enega ali dveh posameznikov urivati. Kdor dan denes ne izprevidi, da le po tem načinu je toliko zelena sloga dosegljiva, ta naj se ne meša v narodno javno življenje, ali vsaj si naj ne domišlja, da je njegovo delo narodni stvari na prid, bodi Peter ali Pavel.

— (C. kr. državno pravdnništvo) naših protestov o zadnjih volilnih sleparijah in goljufijah, s katerimi je nas nemškutarska stranka z vladnimi briči premagala, katerih goljufij je je pa tako malo sram kakor volka strah, vendar nij kar pod mizo vrglo, nego — če smo prav podučeni — hoče sodnijam naložiti, da preiskujejo stvar. Naj po deželi oni, ki so bili prevarjeni, pred sodnikom to naravnost osvetijo, če bodo poklicani. Kdo bode c. kr. Derbiča v roko vzel? Tu bi bilo treba res neodvisnih sodnikov, ali — vide Hein, Hein in Wittman na Dunaji.

— (G. Doberletu) izreka vdova g. Trpinčeva hvalo za izvrstno podporo, katero je izkazal njegov zavod za pogrebe pri sprevodu njenega moža na zadnje počivališče.

— (Za loško železnico) se sedaj, ko je pontebaska v principu dovoljena, resp. dotična resolucija v drž. zboru sprejeta, zopet vzlasti tržaški krogi bolj zanimajo, in

je v fanatizem, in pijani okinčali so oltar svojih domačih bogov z Či-Kaom neumrjeno prozo.

„Prekrasni naš mandarin,“ pravi prvi.

„Tartarce je potolkel.“

„Pokrovitelj je brivcev.“

„Uže 40 let brijem,“ oglasi se najstariši izmej brivcev, z veliko resnostjo, „a nijsem še čital, kar bi temu odloku le količkaj enačilo. Mladenci! bolj ste srečni od svojih tovarišev; Či-Kao roditi moral bi se pred!“

„To je popolna poprava!“

„Več ko to, prevrat je!“

„Kateri bo vsem svetu koristil, kajti prava omika je edino le v Kini doma,“ opomni filozof mej muožico. „Ta prevrat naslanja se na zapuščino in principe resnice. Nij li glava naj zlahniši del? In kaj je glava brez kite?“

„Či-Kao je velekoristil domovini.“

„In brivcem, slava Či-Kao-tu.“

(Dalje prih.)

za Gorenjsko važna črta daje zopet vse upanje, da zmaga. Predelska je postala sedaj jako neverjetna.

— (Iz tržaške okolice.) G. J. Gordin iz Verdela nam piše, da bi se po krivem sodilo njega, ko bi njega zadeval naš dopis iz Trsta št. 44. S tem želimo konec besedij. Naš dopisnik je bil menda krivo podučen.

— (Iz Reke) se nam piše: C. Wist nadinženir pri južni železnici, se je 21. t. m. v Reki v hotelu „Evropa“ obesil, — baje iz tega uzroka, ker se mu izvedenje nekega vodovodnega projekta na št. Peter-reški železnici posrečilo nij.

— (Iz Dunaja) se nam poroča, da so v včerajšnjem dopisu iz Dunaja omenjane reči vzete iz brošure, katera je v Leipzigu natisnena, a v Avstriji prepovedana: „Die Mysterien eines Tendenzenprocesses. Ein Stück österreichischer Regierungsgeschichte“, v kateri se razmera Banhans-Ofenheimova pojasnuje. Brošura se je v kuvertu v najodličnejše kroge razširila in tudi mi smo dobili eno pogledati. Da iz nje izvadkov ne smemo podajati, to veli zakon in — tiskovna svoboda.

— (Vreme.) Tu v Ljubljani je četrtek 25. t. m. precej velik sneg zapal.

Razne vesti.

* (Lep testament.) V Trstu je umrl 22. t. m. bogat plemenitaš Konst. v. Reyer lastnik veliko trgovinske firme Reyer & Schlik ki si je s svojo marljivostjo in talentom v teku let pridobil veliko premoženje. On je bil izgled prave državljanske kreposti, v dokaz tega navajamo tu njegov testament: g. Reinelta, stričnika in prvega knjigovodjo je ustanovil za univerzalnega dediča. Vnukinja njegova dobi 400.000 gld., njeni otroci skupaj 250.000 gld. Baron Reyer 300.000 gld. Vitez v. Alber 40.000 gld., načelnik dunajske firme Rayrove, g. Winter 150.000 gld., ter uradniki te firme vsak po 30.000 gld. Uradniki tržaške firme gosp. Graberg dobi 40.000 gld., g. Rupnik 30.000 gld., g. Jeanrenaud 30.000 gld. in g. Vieten 20.000 gld. Mestnej sirotišnici je zapustil 100.000 gld. vrhu tega se razdeli v dan pogreba 2000 gld. mej berače, vsakemu po 1 gld., in 14 dnij pozneje 10.000 gld. mej revne rodovine, ki so dobrega avstrijskega mišljenja. Tržaška trg. zbornica je prejela 100.000 gld., ki naj se razdele mej uboge trgovce pravega avstrijskega mišljenja. Dunajskim revnim je 1500 gld. podelil in vrhu tega mnoge cerkve bogato obdaril. Pri fari sv. Antona je založil za župnika ustanovo v znesku 10.000 gld., revnim duhovnikom tržaške okolice je podaril 2000 gld., za vzdrževanje tičev, psov in konj v svojej hiši je ustanovil znesek 30.000 gld., mnogo in bogato se je v oporoki spomnil rodovin Millesi, Reyer in Edlman, — dalje hišnih in rodovinskih blancev in dekel, ki celo nekateri dobedo po 20.000 gld.

* (Oproščenje političnega ubijalca.) V Lvovu se je 23. t. m. obravnavala senzacionalna pravda. Poljski emigrant Stempkovsky namreč je bil ob svojem času obdolžen, da je vodjo ruskih nih listov, glasovitega Nečajeva ovadil ruski vladi, ter izročil v Cürihu ruskim agentom, zaradi tega je bil od necega čestnega sodstva, ki so ga založila politična društva prognanih Poljakov v Cuzhu, obsojen k smrti. Ubti bi ga bil moral poljski emigrant Skřynsky, ki je res Stempkovskega v Bnu zasledil, ter z revolverjem strelil trikrat na njega, ali ga nij zadel. Skřynsky je potem pobegnil v Galicijo, kjer so ga prijeli vsled Stempkovskega ovade in postavili pred sodišče zaradi zločina poskušane zavratnega umora. Porot-

nik i lvoški so ga pa spoznali pri konečnej obravnavi z 7 glasovi proti 5 glasovi za — nekrivega.

* (Ukradene obligacije.) V Güssu na Ogerskem je 6. t. m. po noči nekdo ukradl vdovi ranocelnika R. Hirtenhubrovej 9 obligacij v ceni 9000 gld. Sumljiv je tega krađeža lejtant Kamilo Slavik iz Osjeka, ki je takoj po tatvini izginil iz one hiše kakor pravijo na Dunaj.

* (Kako dobro slanino dobivati.) Vzeti 32 delov soli in 1 del salpetra, dobro zmešaj, pleče ali gajat dobro osoli s tem, potrosi petlej z otrobi, pšeničnimi ali rženimi, zavij pleče v papir in obesi v dimnik, pa ne bo žoltavo in meso se ne bo preveč osušilo.

* (Konjsko meso.) Dunajčanje so se močno navadili konjsko meso jesti. Zadnje tri mesece leta 1874 je bilo na Dunaji 1241 konj zaklanih in pojedanih in sicer v oktobru 380, v novembru 453 in v decembru 408 konj.

* (Smrt s klobaso.) Tirolski kmet Jože Berneder v sv. Martinu je 19. t. m. na postni dan hotel skrivaj klobaso pojediti, pak je, najbrž da bi ga kdo ne videl, tako lakotno in hitro požiral, da se je zadavil in umrl. Zdravnika nij bilo blizu, navzočih pa nij nobeden vedel pomagati revežu.

* (Snega) je letos v Srbiji in Banatu zadnje dni tako na debelo palo, da ne pomajjo o tem času tacega.

* (Bazaine), znani obsojeni in iz ječe ubegli francozki maršal, ki je Metz Nemcem izdal, prišel je bil v Španijo v Santander. Tam naseljeni Francozi so mu napravili mačjo muziko, da je brž pete odnesel.

* (Strahovita vožnja po železnici.) Mnogo večjim časnikom se iz Marselje na Francoskem piše o dogodku, katerega žalosten junak nosi slovensko ime, ki je žalibog tudi lastnina nekih renegatov. — V kupeji drugega razreda na železnici ne daleč od Marselje se je vozil g. Trono de Bouchoni s svojo svakijo gospodično Reynald de la Baraise. Zraven njh je sedel nek mlad 26 let star človek, grd in neprijazen. Ker nijsta hotela z njim voziti se, preselila se na prvi štaciji v drug kupelj. Ali oni neznanec gre za njima in se vsede njim nasproti. Da mu rečeta, da ne marata zanj, pravi on, da se pelje v katerem vagonu hoče in da mu nema nihče nič ukazovati. Predno sta mogla konduktérja poklicati, se vlak odpelje. Tujec precej skoči po konci in sili gospodično, da bi pila iz neke steklenice. Gospodična od straha zavpije in se stisne nazaj. Tujec vrže steklenico skozi okno, pa prime gospodično urno za verižico. Ona odpre vrata in hoče na vnanje desko skočiti. Tu jo tujec prijemlje, a gospod Bouchoni skoči vanj, in gospodična mej tem stopi na desko, po kateri konduktér hodi. Urno verižico jej je bil vendar odtrgal in skozi okno vrge. Mej tem ko ona na pomoč vpije, tujec davi v kupeji gospoda in mu vzame uro in denarnico. Konduktér vendar opazi in čuje, da se nekaj godi, vstavi vlak in ko vlomijo v vagon, je bil davljeni gospod uže v nezavesti. Morilec vpije: „prvi, ki me prime, bo ubit“. Vendar se je posrečilo zvezati ga. V zaporu se vede kakor blazen, kar najbrž tudi je. Pri preiskavi so zvedeli, da se

piše Josip Zupan, in je 26 let star. Drugo se sedaj preiskuje.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriceval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spricevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsučilišču v Mariboru, zdravih svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo zdravih svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravlja. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravih svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravlja, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.
Berlin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Spricevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vsučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravlja nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznaejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmio 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

Revalescière pušča po pol funta i gold. 50 kr. 2 gold. 50 kr. 2 funta i gold. 50 kr. 5 funt

ov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah i 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 240 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradet bratje Oberanzmeyer, v Mariboru Diechti & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Murski J. B. Trochmann. v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijah trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah ali povozjih.

Dunajska borza 25. februarja		
(Izvirno telegrafično poročilo.)		
Enotni drž. dolg v bankovih	70 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	15 " 80	"
1860 drž. posojilo	111 " 50	"
Akcijske narodne banke	964 " —	"
Kreditne akcije	19 " 25	"
London	1.1 " 30	"
Napol.	8 " 89	"
C. k. cekini	5 " 26	"
4-letni	05 " 45	"

V rajskem Bledu je
hiša na prodaj,
ležeča tikoma jezera in Ješenak-ove vile, pri kateri leži tudi nekaj zemljišča, katero je zelo pripravno za zidanje kake vile ali palače. Pogodbe ugodne. (61—3)
Kaj več o tem se izve v Radovljici pri g. Jakob Stroj-u.

Naznanilo.
Pri podpisnem, ki ne more doplačati, je na prodaj **60 delnic** (mejskih listov) **banke „Slovenije“** vkupno ali posamezno z vseni kuponi počeniš od 1. julija 1874 po 5 gold. — pišem pet gold. kos. (43—3)
Matija Žvanut,
pri Ant. Lautmann-u v Trstu.

Natječaj.
Na temelju zaključka sjednice občinskega zastupstva, držane dne 1. veljače t. g., razpisuje se ovina mjesto **občinskega lječnika** za ovu občinu, uz godišnjih for. 600 a. v. pod sljedećimi uvjeti:
1. Molitelj ima biti poveljeni doctor medicine;
2. Za svaki pohod bolestniku ustanovljena je pristojba od 50 novč. a. v., a za pridruženo ovu občini mjesta Bakarac, Šmriku, Dol mali i veli, dobivati će bezplatni podvoz.
3. Liečanje siromaka bivati ima bezplatno.
Natječaj otvara se do 1. travnja t. g., a molbenice obložene potrebitimi prilozi, neka se šilju podpisatomu občinskomu zastupstvu. (55—2)

U Kraljevici, hrvatsko primorje,
10. veljače 1875.
U ime občinskog zastupstva:
N. Polić, načelnik.

Dunaj.
24. februarja:
Evropa: Milčič iz Dunaja. — Kier iz Kranja, — Kleng iz Beljaka.
Pri Slova: Zupančič iz Gorenjskega. — Koprivnikar iz Loža.
Pri Italici: Neuburger iz Dunaja. — Oswald iz Hrvatskega. — Fürst iz Dunaja. — Ruprecht iz Brda. — Isepe iz Maribora. — Mereta iz Dunaja. — Draš iz Zagoja.
Pri Zmorci: Vidie iz Dunaja.

V čitalnični restavraciji
se bode od 24. t. m. začeti in na dalje točilo marcijno pivo **ceneje**, in sicer bokal po 32 kr., polič pak po 16 kr., vrček po 11 kr., in maslec po 8 kr., potem bodo tudi ob postnih dnevih na razpolaganje p. t. gostom tudi čvrste in okusne **morske ribe**.
S spoštovanjem
Ivan Tanko,
(65—2) gostilničar.

Franc Železnikar in Ivan Vaidi
sta odprla
krojaško delavnico
via Comerciale šte. 7 v Trstu,
ter se priporočata slavnemu p. n. občinstvu z objubo, da b deta izročena njim dela vestno in točno izvrševala. (66—1)